

Η κυβέρνηση μεθοδεύει την μετατροπή των ΑΕΙ σε φυλακή ανθρώπων και ιδεών

Του Δημήτρη Πατέλη¹

Εφημερίδα των συντακτών 03.11.2020 <https://www.efsyn.gr/node/267003>

Ευκαιρίας δοθείσης, μετά τον ...τυχαίο τραμπουκισμό που διέπραξαν άθλιοι προβοκάτορες, με τον συνακόλουθο βανδαλισμό και την πρωτόγονη διαπόμπευση του πρύτανη του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, τα ΑΕΙ μετατρέπονται άρδην σε φυλακή ανθρώπων και ιδεών, με την πανεπιστημιακή κοινότητα σε αφασία. Η κυβέρνηση των «αρίστων», σαν έτοιμη από καιρό, άδραξε την αφορμή, ώστε να προβεί σε ακόμα πιο ραγδαία προώθηση του αστυνομοκρατούμενου Πανεπιστημίου-επιχείρησης, σε αποκάλυπτο εκφασισμό του θεσμικού πλαισίου των ΑΕΙ...

Παραμονές της επετείου της Εξέγερσης της 17ης Νοεμβρίου του 1973, με τα πανεπιστήμια κενά φοιτητών και διδακτικού προσωπικού (σε «κατ' οίκον εγκλεισμό» λόγω πανδημίας) εφαρμόζεται μια μετάλλαξη που δεν μπορούσε να

---

¹ Ο Δημήτρης Πατέλης είναι αν. καθηγητής Φιλοσοφίας Πολυτεχνείου Κρήτης, μέλος του Ομίλου Επαναστατικής Θεωρίας, της Διεθνούς σχολής «Η Λογική της Ιστορίας» και του Γ.Σ. του Συλλόγου «Εμείς που Σπوندάσαμε στο Σοσιαλισμό».

διανοηθεί ούτε η φασιστική χούντα των συνταγματαρχών πρακτόρων της CIA! Μια μετάλλαξη με επιπτώσεις τραγικότερες από την εισβολή χουντικών τεθωρακισμένων.

Ο κ. Πρωθυπουργός-Μωυσής «σώζει και τα ΑΕΙ», με τα εξής μέτρα: 1. **Καθεστώς αστυνομοκρατίας** (με ειδικούς ανθρωποφύλακες, «σώμα προστασίας πανεπιστημιακών ιδρυμάτων»), 2. **Πανεπιστημιακό τρομονόμο** («αυστηροποίηση της ποινικής νομοθεσίας για αδικήματα τα οποία τελούνται σε περιοχές της πανεπιστημιακής κοινότητας») και 3. **Πανεπιστήμια τύπου Γκουαντάναμο, με υψίστης ασφαλείας περιφράξεις, φωτισμό, χρήση κλειστών κυκλωμάτων παρακολούθησης, ψηφιακό ολικό έλεγχο/καταγραφή εισόδου, εξόδου, κινήσεων, πρόσβασης στις εγκαταστάσεις, διαλόγων και πανοπτική ψηφιακή παρακολούθηση των πάντων.**

Η κυβέρνηση προβαίνει σε αυτόν τον αποτρόπαιο εκφασισμό του πλαισίου λειτουργίας των ΑΕΙ, έχοντας ως «κεκτημένο» τον εθισμό της πανεπιστημιακής κοινότητας στο υποκατάστατο της «εξ αποστάσεως διδασκαλίας», ένα καθεστώς ακύρωσης του χώρου της ζωντανής παιδαγωγίας και έρευνας, ακύρωσης της ίδιας της δυνατότητας άμεσης συνεύρεσης και επικοινωνίας των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας, ακύρωσης δεξιοτήτων συλλογικού προβληματισμού και συγκρότησης του πιο δυναμικού μέρους της νεολαίας.

Αυτή η προεμούρα επιβολής καθεστώτος στρατώνα δεν θα επιβληθεί δωρεάν. Απαιτεί –εκτός των άλλων– εξαιρετικά δαπανηρό εξοπλισμό και προσωπικό. Ωστόσο, η κυβέρνηση προτάσσει επιτακτικά αυτά τα μέτρα με το υπέρογκο κόστος τους έναντι των σαφώς λιγότερο δαπανηρών, αναγκαίων επιτακτικών μέτρων που αξιώνει η πανεπιστημιακή κοινότητα, που αφορούν: *επένδυση σε υποδομές και εξοπλισμό (αίθουσες, αμφιθέατρα, εργαστήρια, φίλτρα εξουδετέρωσης μικροβίων στα συστήματα εξαερισμού-κλιματισμού, μέσα ατομικής προστασίας) και σε μαζικές προσλήψεις διδακτικού-ερευνητικού προσωπικού και προσωπικού καθαριότητας, ώστε να αποκατασταθεί πραγματική και όχι εικονική διδασκαλία και έρευνα, με αυστηρή τήρηση των υγειονομικών κανόνων αποφυγής συνωστισμού και ασφαλείας που επιτάσσει η επιστήμη σε συνθήκες πανδημίας.* Αποδεικνύεται λοιπόν περίτρανα, ότι η κυβέρνηση διαθέτει βούληση και τεράστιους πόρους για εξοπλισμό και προσωπικό που θα μετατρέψει τα πανεπιστήμια σε στρατόπεδα συγκέντρωσης/φυλακές, αλλά δεν διαθέτει αντίστοιχη βούληση και σαφώς λιγότερους πόρους, που απαιτεί η αποκατάσταση της πραγματικής έρευνας/διδασκαλίας με όρους ασφάλειας για τη ζωή και την υγεία της πανεπιστημιακής κοινότητας σε συνθήκες «πολέμου κατά της πανδημίας». Από μόνο του αυτό το γεγονός είναι δηλωτικό των κυνικών προθέσεων της κυβέρνησης, των συμφερόντων που προτάσσει και

εξυπηρετεί, αλλά και της περισσής υποκρισίας της, όταν διακηρύσσει ότι δήθεν είναι «πρωταρχικό της μέλημα» η ζωή και η υγεία των ανθρώπων.

Αυτά τα προληπτικά μέτρα ολοκληρωτικού εκφασισμού των ΑΕΙ, λειτουργούν σε συνδυασμό με την πρωτοφανή επίθεση στην υγεία, στην περίθαλψη, στα εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα, στη λαϊκή στέγαση (πτωχευτικός κώδικας), στο δικαίωμα του συνέρχεσθαι (απαγόρευση διαδηλώσεων) κ.λπ.

Η κυβέρνηση αναπαράγει εμμονικά τα αγοραία χονδροειδή προπαγανδιστικά στερεότυπα, ιδεολογήματα και δόγματα της αγοραίας νεοφιλελεύθερης «δημοσιογραφίας/δημοσιολογίας». Στερεότυπα που αποτρέπουν και ακυρώνουν εκ προοιμίου κάθε ορθολογική πραγμάτευση του θέματος, κάθε επιστημονικά τεκμηριωμένη προσέγγιση. Η κυβέρνηση επιλέγει σκοπίμως αυτή τη λαθροχειρία-απάτη, ώστε να επιβάλλει αυταρχικά και εσπευσμένα (για να αποφύγει θύελλα κινητοποιήσεων με ανοικτά στο μέλλον τα ΑΕΙ) την φασιστικής έμπνευσης/κοπής αντιμεταρρύθμιση, με το φωτοστέφανο του «σωτήρα», που «ξέρει να κυβερνά με πυγμή» και να «αποκαθιστά την τάξη και την ηθική»...

Η επιστημονική έρευνα, συνυφασμένη με την πανεπιστημιακή παιδεία, για να είναι αποτελεσματική, απαιτεί προσήλωση στη λογική του ίδιου του αντικειμένου της, πέρα και έξω από παρελκυστικούς, εξωγενείς, αυθαίρετους παράγοντες και σκοπιμότητες, πέρα από ωμή ολική επιτήρηση και καταστολή.

Το Πανεπιστημιακό Άσυλο καθηγητών και φοιτητών, του συνόλου της πανεπιστημιακής κοινότητας θεσπίστηκε προς αποφυγή/αποτροπή εξωτερικών παρεμβάσεων εκ μέρους των πολιτικών και θρησκευτικών/εκκλησιαστικών αρχών, εκ μέρους οικονομικών ιδιοτελειών και κατασταλτικών οργάνων. Το πανεπιστημιακό άσυλο συνδέεται οργανικά με το αυτοδιοίκητο του πανεπιστημίου, με τη θεσμική οργάνωση και συγκρότηση σε σώμα (σώματα) της πανεπιστημιακής/επιστημονικής κοινότητας. Εξυπακούεται ότι οι παραπάνω θεσμικές διευθετήσεις από μόνες τους δεν διασφαλίζουν την απρόσκοπτη και αντικειμενική λειτουργία της επιστήμης και του πανεπιστημίου προς όφελος του κοινωνικού δημοσίου συμφέροντος. Ωστόσο, οι ιστορικά κεκτημένες με αγώνες θεσμικές διευθετήσεις, είναι ένα ελάχιστο πλαίσιο διεκδίκησης αυτής της λειτουργίας για το πανεπιστήμιο και για την κοινωνία.

Επιπλέον, το πανεπιστήμιο έχει ως κεκτημένο και μια ευρύτερη και βαθύτερη κοινωνική/πολιτισμική λειτουργία: λειτουργεί ως χώρος/πεδίο όπου η κοινωνία συλλογάζεται, αναστοχάζεται τα μείζονα προβλήματα και τις προοπτικές της. Μετατρέπεται σε ιδιότυπο «ιερό τόπο» σχετικά ελεύθερων και ακηδεμόνευτων αναζητήσεων (όχι μόνο της πανεπιστημιακής κοινότητας, αλλά

και συνολικά της κοινωνίας), προβληματισμού για την επίλυση μείζονος κλίμακας προβλημάτων και εκπόνησης σχεδιασμάτων για τις προοπτικές της κοινωνίας. Συνεπώς, το άσυλο και το αυτοδιοίκητο συνδέονται οργανικά με την ύπαρξη και λειτουργία ενός πανεπιστημίου ανοικτού στην κοινωνία, σε διαρκή ώσμωση με τα προβλήματα και τις ανάγκες της. Έτσι, το πανεπιστήμιο γίνεται και ένα πεδίο διεκδικήσεων αυτού του αναστοχαστικού ρόλου, του δημοσίου κοινωνικού-πολιτισμικού χώρου, σε αντιδιαστολή τόσο με τις επιμέρους ιδιοτέλειες, όσο και με την στενή και ωμή κρατική εξουσιαστική επιβολή. Μετατρέπεται σε προνομιακό χώρο ανάπτυξης και ανταλλαγής ιδεών, καινοτόμων ριζοσπαστικών αντιλήψεων και κοινωνικών κινήματων στους κύκλους της νεολαίας. Δημιουργείται έτσι και ένα σημαντικό πλαίσιο δημοσίου ελέγχου και λογοδοσίας της επιστήμης, του πανεπιστημίου και της κοινωνίας, με όρους διαφάνειας, ορθολογικότητας και επιστημονικότητας.

Οι λειτουργίες αυτές αντιμετωπίζονται από το καθεστώς ως εμπόδια για την πλήρη μετάβαση στο «επιχειρηματικό πανεπιστήμιο-φυλακή», στρατηγικό όργανο για τη λεηλασία επιστήμης και επιστημόνων από το κεφάλαιο, πλήρως χειραγωγημένο, αποστειρωμένο, αστυνομοκρατούμενο, χωρίς το παραμικρό στοιχείο δημοσίου διαλόγου, κοινωνικού ελέγχου και λογοδοσίας, με απόν από αυτό κάθε κοινωνικό κίνημα και διεκδίκηση. Ένα πανεπιστήμιο που για να λειτουργεί ως επιχείρηση και για να υποτάσσεται απροκάλυπτα στις εκάστοτε συγκυριακές αξιώσεις του κεφαλαίου, πρέπει τώρα να γίνει και «πανεπιστήμιο-φυλακή».

Αλήθεια, υπάρχει εχέφρων σοβαρός άνθρωπος που πιστεύει ότι μπορεί να αναπτυχθεί ελεύθερη, δημιουργική και γόνιμη έρευνα, διδασκαλία και διακίνηση ιδεών σε ένα περιβάλλον με ανεξέλεγκτη παρακολούθηση/καταγραφή, με διαρκή παρουσία και παρέμβαση δυνάμεων καταστολής σε κάθε χώρο, σε κάθε δραστηριότητα;

Οι αντιστάσεις που συναντά αυτή η μετάλλαξη είναι δηλωτικές του εύρους και του βάθους της αντιφατικότητας αυτής της διαδικασίας, η οποία συνδέεται με μια θεμελιώδη αντίφαση: την αντίφαση μεταξύ του καθολικού δημιουργικού χαρακτήρα της επιστήμης, της παιδείας και του πολιτισμού, και της μονομέρειας του ιδιωτικού συμφέροντος του κεφαλαίου και του κράτους του. Όσο οξύνεται αυτή η αντίφαση, τόσο οι δυνάμεις του τελευταίου καταφεύγουν – εκτός απ' την εξαγορά και την λογοκρισία/αυτολογοκρισία– στην ωμή επιτήρηση & καταστολή.

Η αυθεντική επιστήμη και παιδεία είναι δραστηριότητες και θεσμοί που επαναστατικοποιούν την παραγωγή και το σύνολο των δημιουργικών δυνάμεων της ανθρωπότητας. Ο αγώνας για την ελεύθερη ανάπτυξη έρευνας, τεχνολογίας και πανεπιστημίου στην υπηρεσία της κοινωνίας είναι συνυφασμένος με τον

αγώνα για την ενοποίηση της ανθρωπότητας, ως όρο για την ίδια την επιβίωσή της.

Με την επιβολή αυτού του θεσμικού καθεστώτος, τα ΑΕΙ θα είναι ορθάνοικτα (ολοσχερώς υποταγμένα) στις Εταιρείες και στις δυνάμεις καταστολής του κράτους, αλλά ερμητικά κλειστά στην κοινωνία! Η εφαρμογή αυτής της αθλιότητας θα αποτελέσει αποφασιστικό βήμα στην κατεύθυνση της ταφής ακόμα και της τυπικής ελευθερίας λόγου και ιδεών στα ΑΕΙ. Θα το επιτρέψουμε;